

iTOSAM

iSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
03 TEMMUZ 2026

Ekonomide Son Geliřmeler

- 03 HARVARD BUSINESS: İNSANLAR YAPAY ZEKÂYI GERÇEKTE NASIL KULLANIYOR?
- 05 DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİ
- 07 TÜİK ENFLASYON
- 10 İTO ENFLASYON
- 12 HİZMET ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ
- 13 EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ
- 14 İSO TÜRKİYE İMALAT PMI
- 16 MÜSİAD SAMEKS
- 17 İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

“Yapay Zekâ Sadece İşleri Hızlandırmıyor, İnsanların Yerine Düşünmeye de Başlıyor”

Harvard Business Review’da “How People Are Really Using AI in 2026” başlığıyla yayımlanan yeni bir araştırma, insanların gündelik hayatında ve iş dünyasında yapay zekâyı gerçekte nasıl kullandıklarına dair çarpıcı sonuçlar sunuyor.

Araştırmaya göre 2026’da yapay zekânın öne çıkan kullanım alanı diğer yıllara göre değişmeyerek terapi ve arkadaşlık oldu. Bu durum insanların yapay zekâyı yalnızca bilgi almak için değil; teselli bulmak, ilişki sorunlarını anlamlandırmak, kişisel çatışmaları çözmek ve duygusal destek almak için de kullandıklarını gösteriyor. Hatta bazı kullanıcıların yapay zekâ sohbet botlarına isim verdiği, onları insanlaştırdığı ve model değişikliklerine karşı duygusal tepki gösterdiği belirtiliyor.

Araştırmanın en önemli uyarılarından biri ise Türkçeye “düşünce çöpi” ya da “düşünsellik tembellik” olarak çevrilebilecek “thinkslop” kavramı etrafında şekilleniyor. Bu kavram, yapay zekânın aşırı kullanımının insanları kendi düşünme sorumluluklarından uzaklaştırabileceğini anlatıyor. Araştırmaya göre bu yılın en popüler kullanım örneklerinin önemli bir kısmında insanlar yapay zekâdan düşünme süreçlerinin bir bölümünü üstlenmesini istiyor. Terapi, karar alma, hayatı organize etme, e-posta yazma ve fikir üretme gibi alanlar bunun başlıca örnekleri arasında yer alıyor.

Yapay Zekânın Kullanım Alanları

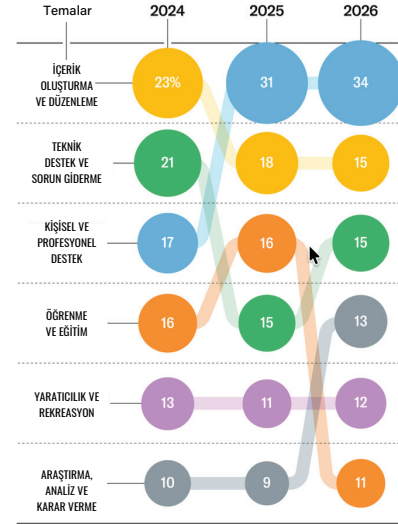
Kaynak: Harvard Business Review,
How People Are Really Using AI in 2026

“Çalışanlar Yapay Zekâyı İş Arkadaşı Olarak Kullanıyor”

Araştırmada iş dünyasına ilişkin bulgular da dikkat çekici. İlk 100 kullanım örneğinin büyük bölümü ya doğrudan işle ilgili ya da hem özel hayatta hem işte kullanılabilir nitelikte. Buna göre çalışanlar yapay zekâyı iş arkadaşı gibi kullanıyor. Çalışanlar özellikle karar alma, kariyer tavsiyesi, girişimcilik, not özetleme, toplantı çıktıları hazırlama ve e-posta taslakları oluşturma gibi alanlarda desteğe başvuruyor. Ancak bu kullanım çoğu zaman şirketlerin merkezi yapay zekâ stratejilerinden bağımsız ilerliyor. Araştırmaya göre birçok çalışan yapay zekâyı iş yerinde “görünmez” biçimde kullanıyor. Bunun nedenleri arasında şirket politikalarına aykırı davranma korkusu, itibar riski, işini kaybetme endişesi ve yapay zekâ kullanımının “hile” gibi algılanması yer alıyor.

Araştırma iş dünyasında yapay zekânın şimdilik daha çok verimlilik artışı sağladığını, ancak iş süreçlerini kökten dönüştüren örneklerin hâlâ sınırlı olduğunu gösteriyor. En yaygın faydalar arasında zaman kazanma, ilk taslakları hazırlama, uzun e-postaları özetleme, maliyetleri düşürme ve iletişimi hızlandırma yer alıyor. Buna karşılık yapay zekânın şirketleri bütünüyle yeni iş modellerine taşıdığı örnekler henüz erken aşamada ve çoğunlukla küçük ya da orta ölçekli işletmelerle sınırlı kalıyor.

Yapay Zekâ Kullanım Alanı Temalarının Değişimi

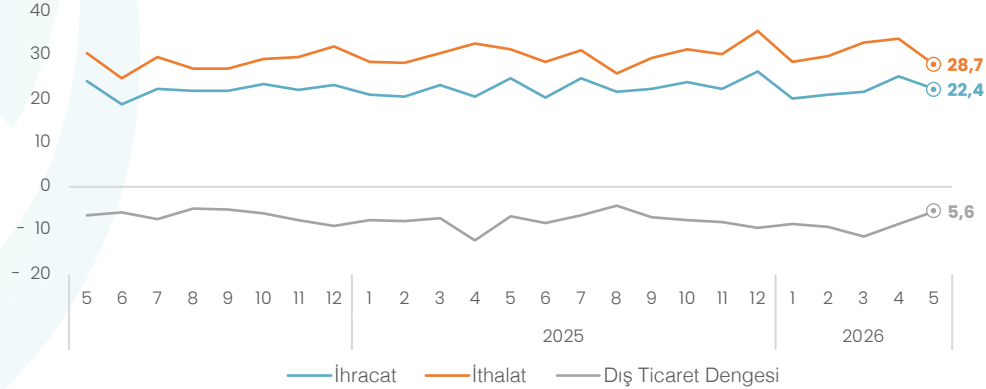
Kaynak: Harvard Business Review,
How People Are Really Using AI in 2026

“Mayıs Ayında İhracatta %9,5, İthalatta %10,8 Azalış”

Dış ticaret verilerine göre ihracat Mayıs 2026’da, bir önceki yılın aynı ayına göre %9,5 azalarak 22 milyar 461 milyon dolar, ithalat %10,8 azalarak 28 milyar 71 milyon dolar olarak kaydedildi. Mayıs ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %15,6 azalarak 6 milyar 643 milyon dolardan 5 milyar 610 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı Mayıs 2025’te %78,9 iken Mayıs 2026’da %80,0’a yükseldi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret açığı mayıs ayında 525 milyon dolar olurken dış ticaret hacmi %13,9 azalarak 41 milyar 525 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ayda enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı Nisan 2026’da %90,5 iken Mayıs 2026’da %97,5’e artış gösterdi.

Dış Ticaret İstatistikleri (milyar dolar)

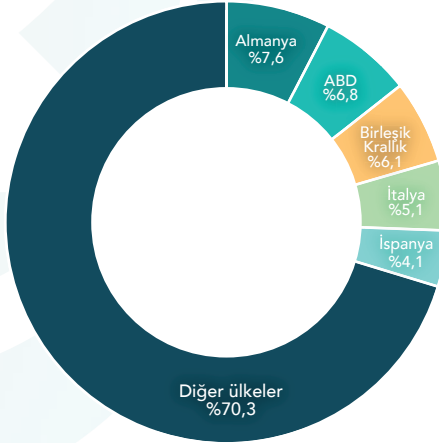

“Türkiye’nin İhracatında Almanya, İthalatında ise Rusya Federasyonu İlk Sırada”

Mayıs ayında en çok ihracat gerçekleştirilen ülke 1 milyar 714 milyon dolar ile Almanya oldu. Bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 520 milyon dolar ile ABD, 1 milyar 380 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 1 milyar 144 milyon dolar ile İtalya, 922 milyon dolar ile İspanya izledi. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %29,7’sini oluşturdu.

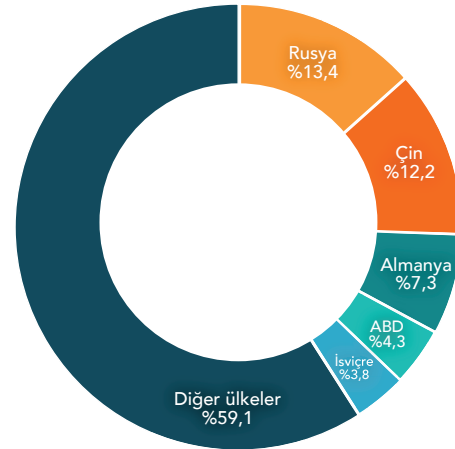
İthalatta ilk sırayı 3 milyar 758 milyon dolar ile Rusya Federasyonu aldı. Bu ülkeyi sırasıyla; 3 milyar 431 milyon dolar ile Çin, 2 milyar 40 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 208 milyon dolar ile ABD, 1 milyar 57 milyon dolar ile İtalya izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %40,9’unu oluşturdu.

Ülkelere Göre İhracat, Mayıs 2026

Kaynak: TÜİK

Ülkelere Göre İthalat, Mayıs 2026

Kaynak: TÜİK

“TÜFE Yıllık Bazda %32,11 Arttı”

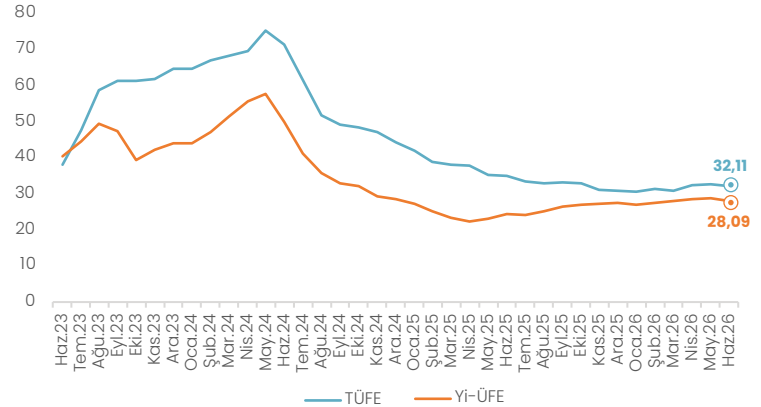
Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), haziran ayında bir önceki aya göre %0,99, bir önceki yılın aynı ayına göre ise %32,11 arttı. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ise bir önceki aya göre %1,80, bir önceki yılın aynı ayına göre %28,09 artış gösterdi.

TÜFE ve Yİ-ÜFE Değişim Oranları (%)

	TÜFE Haziran 2026	TÜFE Haziran 2025	TÜFE Haziran 2024
Bir önceki aya göre değişim oranı	0,99	1,4	1,64
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	32,11	35,05	71,6
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	32,03	43,23	65,07

	Yİ-ÜFE Haziran 2026	Yİ-ÜFE Haziran 2025	Yİ-ÜFE Haziran 2024
Bir önceki aya göre değişim oranı	1,80	2,46	1,38
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	28,09	24,45	50,09
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	27,26	28,34	47,97

TÜFE ve Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

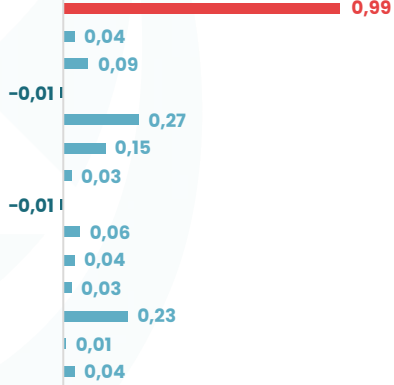

“Eğitim Grubunda Yıllık %46,10’luk Artış”

TÜFE ana harcama grupları yıllık değişimlerine göre, en yüksek değişim %46,10 ile eğitim grubunda görüldü. Bu grubu %45,14 oranıyla konut grubu izledi. Aylık değişimlerde ise en yüksek artış %3,46 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda görüldü. Giyim ve ayakkabı ve ulaştırma gruplarında ise düşüş yaşandı.

TÜFE Ana Harcama Gruplarının Aylık Değişim Oranları ve Genel Endeks Değişimine Katkıları (%), Haziran 2026

Aylık katkıları (% puan)

Aylık değişim oranları (%)

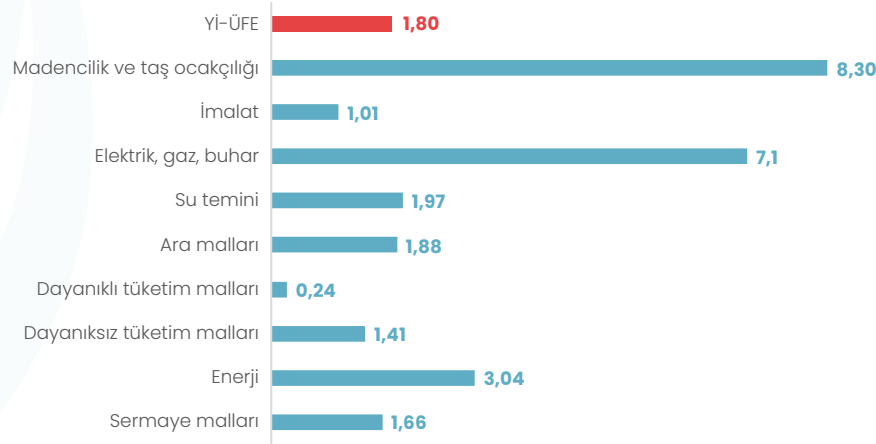

Kaynak: TÜİK

“Madencilik ve Taş Ocakçılığında Aylık %8,30 Artış”

Sanayinin dört sektöründe yıllık bazda; madencilik ve taş ocakçılığında %53,50, dayanıksız tüketim mallarında %31,42 ve imalatta %29,65 oranlarında artış gerçekleşti. Aylık bazda en fazla artış ise %8,30 ile madencilik ve taş ocakçılığı oldu. Bu grubu %7,1 ile elektrik, gaz ve buhar izledi.

Yİ-ÜFE Aylık Değişim Oranları (%), Haziran 2026

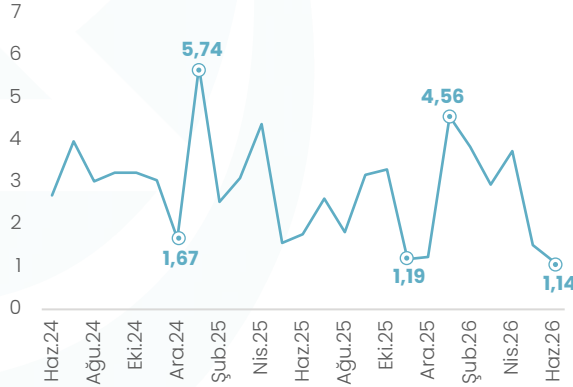
Kaynak: TÜİK

“İstanbul’da Aylık Enflasyon %1,14”

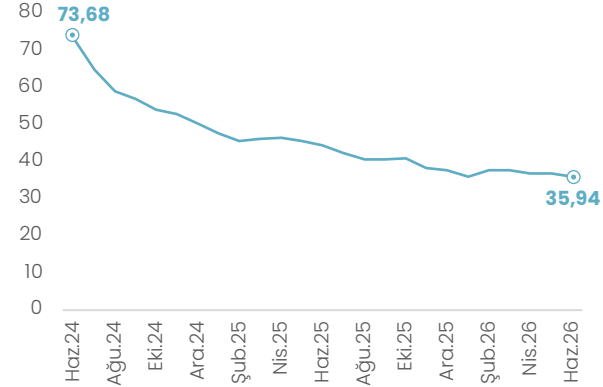
İTO İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi, haziran ayında aylık bazda %1,14, yıllık bazda %35,94 artış kaydetti. Harcama gruplarına bakıldığında aylık bazda giyim ve ayakkabı grubunda %2,21 ve ulaştırma grubunda %0,95 düşüş gözlemlendi. Aylık bazda en yüksek artış %4,28 ile haberleşme grubunda görüldü.

Haziran ayı enflasyonunda haberleşme, alkollü içecekler ve tütün ile ev eşyası gruplarındaki fiyat artışları öne çıktı. Buna karşılık giyim ve ayakkabı ile ulaştırma gruplarındaki fiyat düşüşleri endeksi sınırlarken, konut ve gıda gruplarında mevsimsel ve piyasa koşullarına bağlı fiyat hareketleri etkili oldu.

İTO Tüketici Fiyat İndeksi Aylık Değişim (%)

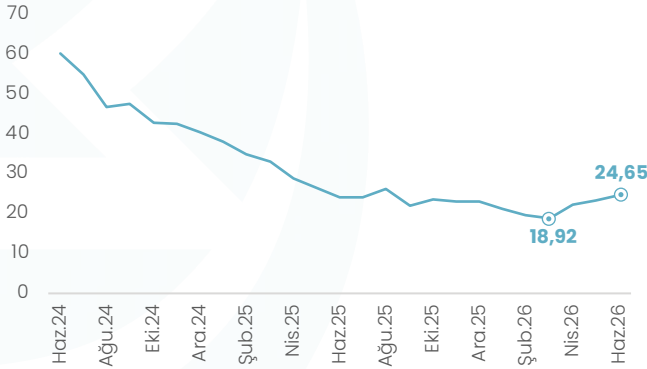
İTO Tüketici Fiyat İndeksi Yıllık Değişim (%)

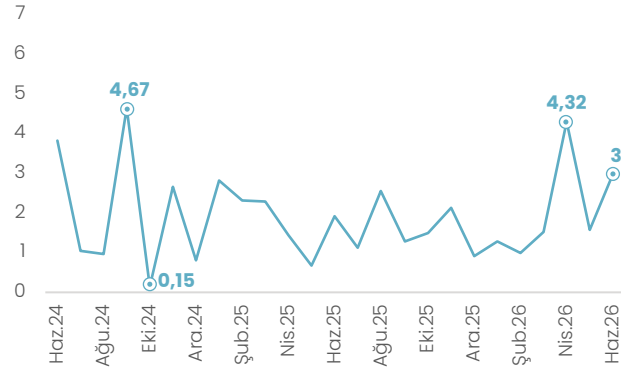
“Toptan Eşya Fiyatlarında Aylık Artış %3”

Toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi haziran ayında aylık bazda %3, yıllık bazda ise %24,65 artış kaydetti. Harcama grupları incelendiğinde aylık bazda en yüksek artış %8,18 ile işlenmemiş maddeler grubunda gerçekleşirken bu grubu %3,23 ile yakacak ve enerji, %2,85 ile toptan gıda maddeleri grubu izledi.

İTO Toptan Eşya Fiyat İndeksi, Aylık Değişim (%)

İTO Toptan Eşya Fiyat İndeksi, Yıllık Değişim (%)

Kaynak: İTO

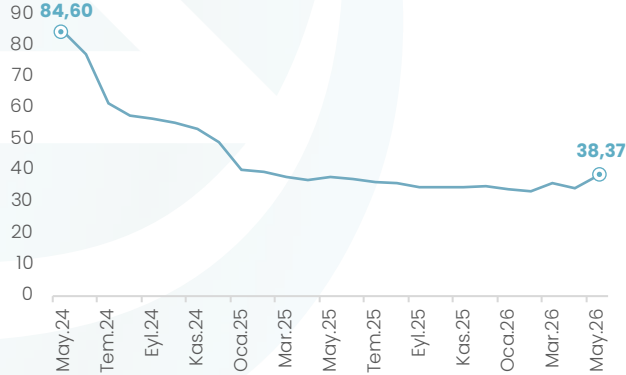
“H-ÜFE’de Aylık %5,23, Yıllık %38,37 Oranında Artış”

Hizmet Üretici Fiyat Endeksi (H-ÜFE), Mayıs ayında bir önceki aya göre %5,23, bir önceki yılın aynı ayına göre ise %38,37 oranında artış kaydetti. Yıllık değişimlere bakıldığında, en yüksek artış %42,60 ile mesleki, bilimsel ve teknik hizmetlerde görülürken bunu %41,27 ile ulaştırma ve depolama hizmetleri takip etti.

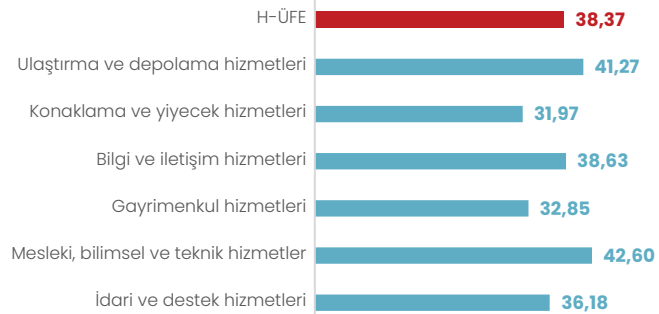
Sektörlere göre yıllık değişimler incelendiğinde, en yüksek artış %72,94 ile bilimsel araştırma ve geliştirme hizmetlerinde kaydedildi. Bu sektörü %50,95 artış oranı ile bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili hizmetler izledi. En düşük artış ise %5,52 ile programcılık ve yayıncılık hizmetlerinde gerçekleşti.

Hizmet Üretici Fiyat Endeksi (H-ÜFE), ülke ekonomisinde üretimi yapılan hizmetlerin üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak fiyat değişimlerini ölçen fiyat endeksidir.

H-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

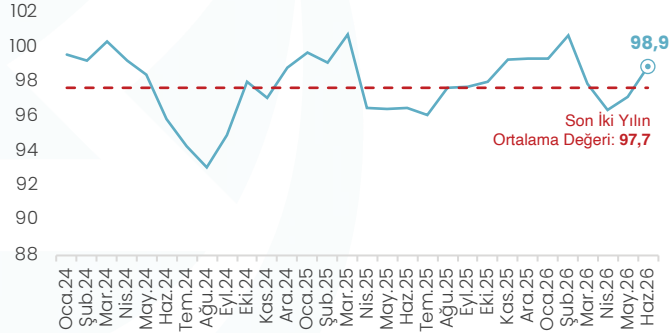
Hizmetlere Göre H-ÜFE Yıllık Değişim Oranları, Mayıs 2026

“Ekonomik Güven Endeksi 98,9 Seviyesinde”

Ekonomik güven endeksi mayıs ayında 97,2 iken haziran ayında %1,8 oranında artarak 98,9 değerini aldı. Böylece endeks ilgili ayda eşik değeri altında kalmaya devam etti. Alt endeksler itibarıyla bakıldığında, haziran ayında tüm endekslerde artış gerçekleşti. Bu dönemde perakende ticaret sektörü güven endeksi 112,8, hizmet sektörü güven endeksi 110,5, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi 102,0, tüketici güven endeksi 87,9 ve inşaat sektörü güven endeksi 83,0 olarak kaydedildi.

Ekonomik Güven Endeksi

Endeksler ve Değişim Oranları, Haziran 2026

	Endeks		Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı (%)	
	Mayıs	Haziran	Mayıs	Haziran
Ekonomik Güven Endeksi	97,2	98,9	0,8	1,8
Tüketici Güven Endeksi	85,8	87,9	0,3	2,5
Reel Kesim Güven Endeksi	101,0	102,0	2,4	1,0
Hizmet Sektörü Güven Endeksi	109,0	110,5	-0,6	1,4
Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi	112,5	112,8	0,8	0,3
İnşaat Sektörü Güven Endeksi	82,1	83,0	-1,7	1,1

Kaynak: TÜİK

Not: Ekonomik güven endeksi, tüketici ve üreticilerin genel ekonomik durumuna ilişkin değerlendirmelerini, beklentilerini ve eğilimlerini özetleyen bileşik endekstir. Endeksin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği göstermektedir.

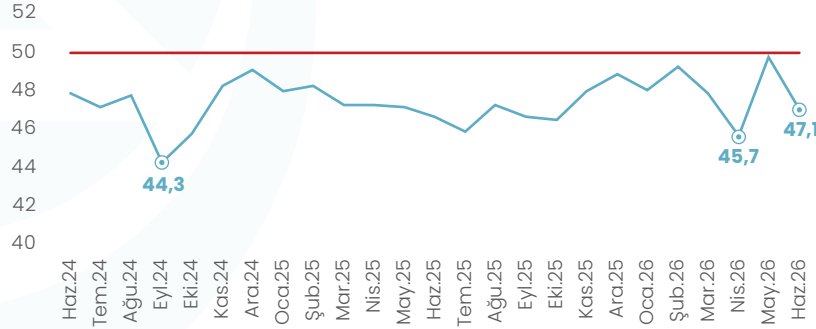
"İSO Türkiye İmalat PMI Haziran Ayında 47,1'e Geriledi"

Mayıs ayında 49,8 olan manşet PMI, haziran ayında 47,1'e gerileyerek imalat sektöründe faaliyet koşullarının belirgin şekilde yavaşladığına işaret etti. Böylece sektördeki zayıflama eğilimi üst üste 27'nci aya taşındı. Yeni siparişlerdeki düşüş, üretimin yeniden yavaşlamasına neden olurken istihdam ve satın alma faaliyetleri de azaltıldı.

Üretimdeki yavaşlamada Orta Doğu kaynaklı piyasa belirsizliği, yeni siparişlerdeki düşüş ve fiyat artışları etkili oldu. Firmalardan alınan geri bildirimlere göre istihdamdaki daralma, çalışan istifalarının yanı sıra firmaların çalışan sayılarını azalan üretim ihtiyacıyla uyumlu hale getirme çabalarından kaynaklandı.

Bununla birlikte fiyat baskılarında sınırlı bir hafifleme gözlemlendi. Hem girdi maliyetleri hem de nihai ürün fiyatlarındaki artış hızı üst üste ikinci ay yavaşladı.

Türkiye İmalat PMI

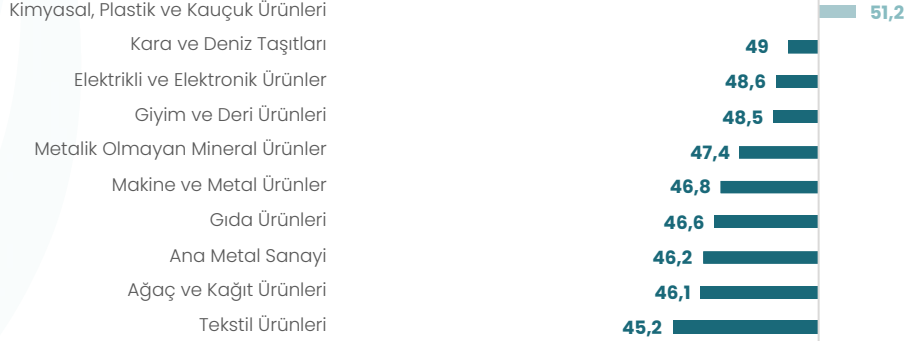
Kaynak: İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI

“İSO Türkiye İmalat PMI, imalat sanayinin performansını değerlendirmek için tasarlanmış bileşik bir göstergedir. Bu endekste 50'nin üzerindeki tüm değerler sektörde iyileşmeye işaret etmektedir.”

"Üretim Artışı Yalnızca Kimyasal, Plastik ve Kauçuk Ürünlerinde Gerçekleşti"

Sektörel PMI verileri, haziran ayında imalat sanayindeki zayıf görünümün genele yayıldığını gösterdi. Takip edilen 10 sektör içinde yalnızca kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri 51,2 ile 50 eşik değerinin üzerinde gerçekleşerek faaliyet koşullarında iyileşme kaydetti. Buna karşılık diğer 9 sektör eşik değerinin altında kaldı. Kara ve deniz taşıtları, elektrikli ve elektronik ürünler ile giyim ve deri ürünlerinde yavaşlama görece sınırlı kalırken; tekstil ürünleri 45,2 ile en zayıf performansı sergiledi. Ana metal sanayi, ağaç ve kâğıt ürünleri, gıda ürünleri ile makine ve metal ürünlerinde de daralma eğilimi devam etti.

İSO Sektörel PMI

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI

“SAMEKS’te Haziran Ayında Daralma Sinyali Güçlendi”

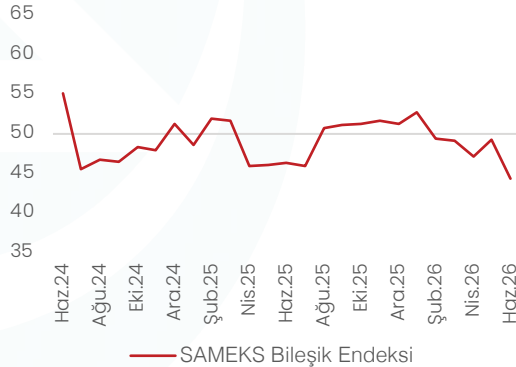
SAMEKS Bileşik Endeksi haziran ayında bir önceki aya göre 4,8 puan azalarak 44,3 seviyesine geriledi ve 50 eşik değerinin altında kalmayı sürdürdü.

Alt endeksler incelendiğinde, hizmet sektörü endeksi 7,2 puan azalarak 44,5 seviyesinde gerçekleşirken, sanayi sektörü endeksi 1,4 puan azalarak 45,4 seviyesine geriledi.

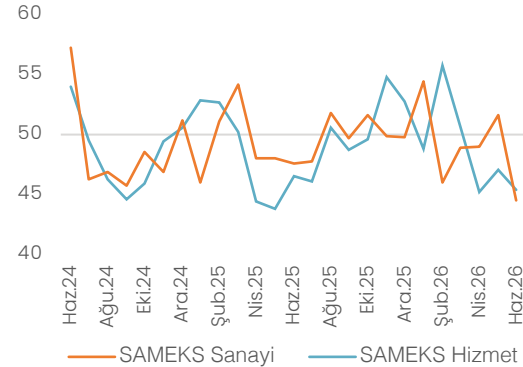
Haziran ayında hem hizmet hem de sanayi sektörlerinin eşik değerinin altında kalması, ekonomik aktivitedeki zayıflamanın sektörler geneline yayıldığına işaret etti.

“
SAMEKS verilerinden hareketle hem imalat sanayinin hem de hizmetler sektörünün yönü önceden görülebilir.
”

SAMEKS Bileşik Endeksi

SAMEKS Sanayi ve Hizmet Endeksleri

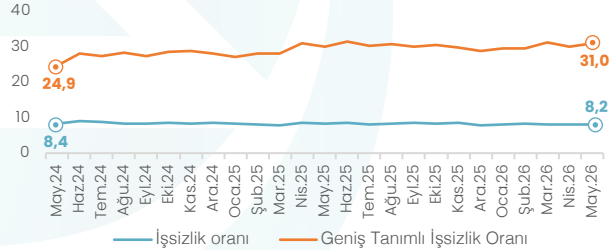

“İstihdam Oranında 0,4 Puanlık Artış”

Hanehalkı İşgücü Araştırması Mayıs 2026 sonuçlarına göre, 15 yaş ve üzeri işsiz sayısı bir önceki aya kıyasla 9 bin kişi artarak 2 milyon 883 bin kişi oldu. Buna karşılık işsizlik oranı aynı seviyede kalarak %8,2 olarak gerçekleşti. Aynı dönemde istihdam edilenlerin sayısı 285 bin kişi artarak 32 milyon 463 bin kişiye yükselirken istihdam oranı 0,4 puan artarak %48,5 oldu.

15-24 yaş grubunu ifade eden genç nüfusta, işsizlik oranı mayıs ayında aylık bazda 0,4 puan artarak %14,8'e yükseldi. Bu oran genç erkeklerde %11,2, genç kadınlarda ise %21,8 olarak tahmin edildi. Öte yandan zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerin toplamından oluşan geniş tanımlı işsizlik oranı da bir önceki aya göre 0,9 puan artarak %31,0 oldu.

Mevsim Etkilerinden Arındırılmış İşsizlik Oranları

Kaynak: TÜİK

Temel İşgücü Göstergeleri, 15+ Yaş, Mayıs 2026

	Mayıs	Bir Önceki Ay	Bir Önceki Aya Göre Fark
	Toplam		
İşgücüne katılma oranı	52,8	52,4	0,4
İstihdam oranı	48,5	48,1	0,4
İşsizlik oranı	8,2	8,2	0,0
Genç nüfusta işsizlik oranı (15-24 yaş)	14,8	14,4	0,4

* Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir. Mevsimsel etkilerden arındırma yöntemi gereği geçmiş aylara ilişkin tahminler revize edilerek yayımlanmaktadır.

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr

İTOSAM